

ASUMISNEUVONTATYÖRYHMÄ

TYÖRYHMÄN 7. KOKOUS

Aika: Maanantai 19.10.2020 klo 12-13.45

Paikka: Teams/kokoushuone Lohi, ympäristöministeriö

Osallistujat: Jarmo Lindén, johtaja, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA (pj)
Sanna Helesuo, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
Ritva Liukonen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Ville Koponen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Tuula Tiainen, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
Katja Reiman, kehityspäällikkö, Rikosseuraamuslaitos
Anne Kinni, johtava sosiaaliohjaaja, Helsingin kaupunki
Petri Ahonen, asumisneuvoja, Porin kaupunki
Taru Herranen, palvelupäällikkö, Tampereen kaupunki
Tiina Irtala, kehittämisspäällikkö, Nuorisotasuntoliitto NAL
Jussi Lehtonen, asumispalvelupäällikkö, Vailla Vakinaista Asuntoa ry
Anne Viita, toiminnanjohtaja, Vuokralaiset ry
Sari Timonen, kehittämisspäällikkö, Y-säätiö

Sihteerit:

Liisa Meritähti, hallitussihteeri, ympäristöministeriö
Liisa Holopainen, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Eeva-Maija Puheloinen, hallitussihteeri, ympäristöministeriö

Kuultavina:

Heli Hätönen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Maria Huttunen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin ja asialista hyväksyttiin sillä muutoksella, että asialistan kohdat 3 ja 4 käsitellään eri järjestyksessä.

2. Viime kokouksen muistion hyväksyminen

Viime kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - kunnan ja maakunnan tehtävät, neuvotteleva virkamies Heli Hätönen, sosiaali- ja terveysministeriö

Heli Hätönen esitteli hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnissa ja maakunnissa uuden sote-uudistuksen tämän hetkisen valmistelun pohjalta. Kuntien tehtävät perustuvat kuntalakiin (kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia), jota sote-lait ja muut erityislait täsmentävät. Sote-uudistuksen yhtenä tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja.

Keskusteltiin, miten asumisneuvonnan tehtävä sijoittuu kuntien ja hyvinvointialueiden tehtäväkenttään. Olennaista on toimijoiden velvollisuuksien määrittely ja yhteistyön tekeminen. Eri alueilla on eri tarpeita, jonka vuoksi uudistuksessa on haluttu jättää hieman väljyyttä, jotta parhaat ratkaisut löytyisivät.

4. Sote-uudistuksen esittely, neuvotteleva virkamies Maria Huttunen, sosiaali- ja terveysministeriö

Maria Huttunen esitteli sote-uudistusta. Uudistuksessa sääntely jakaantuu monelle tasolle. Ylätasolla olisi yleislaki hyvinvointipalveluista, jonka mukaan vuosittain neuvotellaan tehtäväjaosta (14 §). Keskitason sääntelyä olisi sote-järjestämislaki, jossa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeva sääntely, jota Heli Hätönen aiemmin kertoi. Laissa olisi säännökset myös palveluiden yhteensovittamisesta, seurannasta ja kehittämisestä. Myös yksityisestä palvelutuotannosta olisi sääntelyä sote-järjestämislaissa. Alin taso olisi erityislain taso.

Keskustelussa tuotiin esiin, että STM:n kanta asumisneuvontaan on sama kuin keväällä asumisneuvonnan työryhmässä kerättyssä välitehtävässä on esitetty. Puheenjohtaja totesi, että vaihtoehdot asumisneuvonnan lakisäätämiseksi on velvollisuuden asettaminen kunnille tai hyvinvointialueelle. Keskusteltiin, että hyte-alueella on yhtymäpintoja asumiseen, muttei sosiaalista asuntotuotantoa, jota puolestaan kunnilla on. Keskustelussa nousi esiin myös järjestöjen toteuttaman matalan kynnyksen asumisneuvonnan tärkeys. Lopussa kerrottiin, että sote-järjestämislaissa olisi hyvinvointialueita koskien tarkkaa sääntelyä yksityisestä palvelutuotannosta, kun taas kuntia koskien sääntely on joustavampaa.

5. Asumisneuvonnan rahoitus, neuvotteleva virkamies Ville Koponen, VM

Ville Koponen esitteli sitä, miten lakisäätöisen asumisneuvonnan rahoittaminen tapahtuisi. Hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä lisäävät toimenpiteet kompensoidaan kunnille 100 %:sti. Pääsääntönä on valtionosuusjärjestelmän käyttö ja vain painavista perusteista siitä on voitu poiketa erilliskorvauksella (lähinnä määräaikaista toimintaa koskevassa tilanteessa). Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen kuluista vastaa aluksia valtio, myöhemmin alueille tulee verotusoikeus. Vastaavasti kuin kunnilla, on hyvinvointialueiden rahoitus yleiskatteellista ja alue saa itse päättää rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta.

Valtionosuusjärjestelmän kautta rahoitettaessa ei pystytä ohjaamaan toimintaa rahoitusehdoilla, vaan lainsäädännöllisin keinoin. STEA:n rahoitus ei ole käytettävissä, eikä ehkä ARAn avustukseen, jos asumisneuvonta lakisäätetään. Vaihtoehtona olisi asumisneuvonnan kehittäminen ilman lakisäätämistä, jolloin nykyiset rahoitustavat olisivat mahdollisia (STEA / ARA avustukset) ja toimintaa voitaisiin ohjata rahoitusehdoilla.

Keskusteltiin siitä, voitaisiinko substanssilaisissa säätää raja, millä kunnilla olisi velvollisuus tarjota asumisneuvontaa. STEA-rahoituksen yleisestä jatkumisesta liittyen veikkausvarojen vähenemiseen kerrottiin, että budjetista on tarkoitus kompensoida tätä mutta toistaiseksi vain ensi vuoden osalta.

6. Muut asiat

- NAL:n uusi edustaja työryhmässä on kehittämisspäällikkö Tiina Irlala.
- Seuraava kokous pidetään maanantaina 9.11. klo 13-15 ja käsiteltävänä tietosuoja ja raportin uusi versio.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin.